



27 ΣΕΠ. 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 27.9.2013
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./54

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Ευάγγελο Μπασιάκο
2. Υπουργείο Εσωτερικών
3. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας
και Κλιματικής Αλλαγής
4. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1261/3.9.2013 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1261/3.9.2013 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Μπασιάκου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής όσον αφορά στα θέματα αρμοδιότητάς μας:

Οι αρμόδιες για την περιοχή όπου εκδηλώθηκε η πυρκαγιά Θ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και 23^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων πραγματοποίησαν αυτοψία στην περιοχή τις αμέσως επόμενες ημέρες (29.8.2013 και 4.9.2013) καταθέτοντας αναλυτική αναφορά για τις επιπτώσεις της πυρκαγιάς στους αρχαιολογικούς χώρους.

Η πυρκαγιά έπληξε κυρίως την ημιορεινή δασικού χαρακτήρα και εκτός σχεδίου περιοχή της Χαιρώνειας, όπου εντοπίζονται ιδιωτικές καλλιεργούμενες εκτάσεις και το νοτιοανατολικό τμήμα του ομώνυμου οικισμού όπου βρίσκονται το μνημείο του Λέοντα, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το αρχαίο θέατρο και η αρχαία ακρόπολη με τα κατάλοιπα της οχύρωσης των κλασικών χρόνων στο ύψωμα Πετραχός. Ωστόσο, χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες όλων των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, των κατοίκων της Χαιρώνειας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, της Αστυνομίας αλλά και του φυλακτικού προσωπικού του Μουσείου απεφεύχθη η πρόκληση οποιαδήποτε ζημιάς στο μνημείο του Λέοντα και στο Μουσείο. Περαιτέρω, η φωτιά εξαπλώθηκε στις βόρειες υπώρειες του όρους Θουρίου και του υψώματος Πετραχός, όπου αναπτύσσεται ο σύγχρονος οικισμός της Χαιρώνειας και πέρασε από την περιοχή του αρχαίου θεάτρου, το οποίο είναι εξ ολοκλήρου λαξευμένο στο βράχο του Πετραχού, χωρίς να προκληθεί ορατή φθορά στο μνημείο. Αντίθετα υπάρχουν ίχνη καύσης στα ελαιόδενδρα που βρίσκονταν εντός του απαλλοτριωμένου αγροτεμαχίου, τα οποία ωστόσο φαίνεται ότι είναι δυνατόν να αναγεννηθούν.

Ως προς τα κατάλοιπα της οχύρωσης των κλασικών χρόνων επί της κορυφογραμμής του Πετραχού, διαπιστώθηκε ότι η ανατολική πλευρά της οχύρωσης δεν υπέστη βλάβη από τη φωτιά, αντίθετα η βόρεια πλευρά που βρίσκεται πάνω από το αρχαίο θέατρο φέρει έντονα ίχνη καύσης στους λίθους της οχύρωσης χωρίς να είναι δυνατόν κατά το χρόνο της αυτοψίας να εξακριβωθεί μακροσκοπικά εάν οι λίθοι των τειχών είχαν υποστεί θερμική θραύση.

Νοτιοανατολικά του οικισμού της Χαιρώνειας, σε δασική περιοχή όπου υπάρχει σύγχρονο ναύδριο της Αγίας Παρασκευής —το οποίο παρέμεινε ανέπαφο— και σώζονται τα κατάλοιπα παλαιοχριστιανικής βασιλικής, η οποία έχει θεμελιωθεί πάνω σε αρχαίο ναό, από τον οποίο διατηρούνται ορατά σε β' χρήση δεκάδες αρχιτεκτονικά μέλη, η φωτιά κατέκαψε την φυσική

βλάβηση του ευρύτερου χώρου χωρίς να έχει προκαλέσει εμφανή σοβαρή φθορά στα κατακείμενα αρχαία υλικά (μόνο επικαθίσεις αιθάλης). Στο χώρο σώζονται πολλά αρχιτεκτονικά γλυπτά μέλη, όπως κιονόκρανα, κίονες, καθώς και άφθονο δομικό υλικό, ενώ κάποια ακόμα μέλη φυλάσσονται στο παρακείμενο ναύδριο της Αγίας Παρασκευής. Πρόσφατα η 23^η ΕΒΑ (23.07.2013) είχε πραγματοποιήσει επιτόπου καθαρισμούς ορισμένων μελών, κυρίως αυτών που έφεραν ανάγλυφο διάκοσμο.

Παρόμοια κατάσταση διαπιστώθηκε και στη θέση Αγία Σωτήρα σε δύσβατη περιοχή στα νοτιοδυτικά της Χαιρώνειας, όπου υπήρχε παλαιοχριστιανικός ναός για την κατασκευή του οποίου είχε χρησιμοποιηθεί οικοδομικό υλικό προερχόμενο από αρχαίο ιερό.

Σε απόσταση 2,5 χλμ νοτιοδυτικά της Χαιρώνειας στην περιοχή του σύγχρονου οικισμού Αγίου Βλασίου και επί βραχώδους κορυφογραμμής εντοπίζεται η ακρόπολη του αρχαίου Πανοπέα, η οχύρωση του οποίου σώζεται ορατή και σε εξαιρετική κατάσταση στο μεγαλύτερο μήκος της περιμέτρου της. Στο συγκεκριμένο σημείο, η φωτιά κατέκαψε την ελάχιστη χαμηλή φυσική βλάβηση και επεκτάθηκε εντός της τειχισμένης ακρόπολης, όπου όμως δεν υπάρχουν ορατά αρχαία κτηριακά κατάλοιπα. Στα τείχη της ακρόπολης υπάρχουν σημεία καύσης, τα οποία δεν είναι εφικτό να αξιολογηθούν και σε αυτή την περίπτωση, μακροσκοπικά.

Στις 9.9.2013, κλιμάκιο Συντηρητών Αρχαιοτήτων της Θ' ΕΠΚΑ πραγματοποίησε αυτοψία στους προαναφερόμενους χώρους προκειμένου να εξετάσουν την κατάσταση των οχυρώσεων και του αρχαίου θεάτρου Χαιρώνειας και διαπιστώθηκε ότι το αρχαίο θέατρο δεν παρουσιάζει κανένα πρόβλημα καθώς όπως προαναφέρθηκε είναι εξ ολοκλήρου λαξευμένο στο φυσικό βράχο του υψώματος Πετραχού. Αντίθετα, στις δύο οχυρώσεις και στα σημεία που επλήγησαν από τη φωτιά, οι λίθοι καλύπτονται από στρώμα αιθάλης, φθορά η οποία είναι αναστρέψιμη και αφαιρείται, ενώ σε πολλά σημεία παρατηρούνται μικρές ρηγματώσεις, οι οποίες ωστόσο δεν είναι εφικτό να αποδοθούν με βεβαιότητα στην επίδραση της πυρκαγιάς. Η σχετική αναφορά με την περιγραφή και τεκμηρίωση των φθορών που εντοπίστηκαν θα αποσταλεί άμεσα στις αρμόδιες Κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α., Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων, Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων & Νεοτέρων Μνημείων καθώς και το Κέντρο Λίθου, προκειμένου να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα αποκατάστασης των φθορών.

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι οι φθορές σε ιστάμενα μνημεία μπορούν να χαρακτηριστούν ως αναστρέψιμες, ενώ οι αναφερόμενες ζημιές στον ευρύτερο αρχαιολογικό χώρο της Χαιρώνειας αφορούν σε ιδιόκτητες καλλιεργούμενες εκτάσεις.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού

